

УПАС Вх № 232/06.07.2016.

РЕЦЕНЗИЯ

Относно: конкурс за академичната длъжност „Доцент”

по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка”, професионално направление 7.6. Спорт, специалност Бойно-приложна физическа подготовка и спорт в МВР и БА, за нуждите на катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички”

Конкурсът е обнародван в ДВ, бр. 26 от 01.04.2016 г. с единствен кандидат гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, преподавател в катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички”

Рецензент: проф. Красимир Лазаров Петков, доктор

1. Биографични данни на кандидата

Гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор – кандидат за заемане на академичната длъжност „Доцент”, е роден на 27.03.1956 г. в гр. София. Завършва средното си образование в техникума по енергетика „Инж. Г. Минчев”, София, през 1977 г. Висше образование в НСА „Васил Левски” със специалност „Треньор по таекуондо” и втора квалификация „Спортен мениджър” – випуск 1995 г. През 2012 г. гл. ас. Йорданов придобива ОНС „Доктор” със защита на дисертационен труд на тема: „Оптимизиране на физическата и бойно-приложната подготовка на Военните полиция” в Катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички”.

Трудовият път на гл. ас. Йорданов започва през 1978 г. като инструктор по спорт в ДФС „Левски Спартак” и продължава на тази длъжност до 1980 г. В периода 1980–2000 г. работи в летищен комплекс София като технически сътрудник – преподавател по бойно-приложни техники, за обучение на летателния състав и обезопасяване на полетите по програма за борба с тероризма срещу отвлечане на самолети. От 2000–2005 г. подполковник – преподавател, главен експерт, зам.-началник на Специализиран сектор за издирване и задържане в Служба „Сигурност – ВП и ВКР”. В периода 2005–2013 г. гл. ас. Йорданов е държавен експерт, преподавател по физическа подготовка, бойно-приложни техники и

военнополицейска тактика към служба „Военна полиция“ в гр. София на бул. „Асен Йорданов“ № 2.

В продължение на повече от 38 години гл. ас. Йорданов, доктор, осъществява активна дейност като преподавател по лична защита и бойно-приложни техники в различни институции и в НСА „Васил Левски“.

Ето някои от заеманите престижни длъжности:

1. Защитен I дан по карате и IV дан по Taekwondo;
2. Международен инструктор майстор на спорта;
3. Световен шампион по Taekwondo за ветерани 2006 г.;
4. Инструктор по бойно-приложни техники и тактика;
5. Инструктор по полицейска тактика и боравене с несмъртоносни оръжия и боеприпаси „симунишън“;
6. Редица инструкторски курсове и семинари по полицейски практики – приложени сертификати.

2. Педагогическа дейност

Гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, има над 30 научни публикации по различни проблеми на физическото възпитание и спорта.

Автор е на една монография – „Формиране на адекватна готовност на военния полицаи за самозащита“.

Участва в множество научни семинари и конференции като ръководител и редови участник.

Участва в 3 образователни и 3 научноизследователски проекта.

3. Научна дейност – тематика. Приноси

За настоящия конкурс гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, е представил общо 22 публикации:

1. **Монографичен труд – 1.** „Формиране на адекватна готовност на военния полицаи за самозащита“, София, НСА ПРЭС, ISBN 978-954-718-436-7. 2016.

Публикации в чуждестранни издания - 2:

1. Sasho Jordanov. Model and methodogi for preparation In personal protection.

Research in kinesiology of the journal FIZICA KULTURA, Federation of the sports pedagogues of the Republic of Macedonia, 2016.

Сашо Йорданов. Модел и методика за подготовка по лична защита.

2. Николай Иванчев, Сашо Йорданов. Особенности на психичната защита при изучаващи бойни спортове. Международно списание – Psychological Thought, Vol. 7(2), 179-186.

Самостоятелни публикации – 12:

1. Сашо Йорданов. Значение, същност и място на спорта в полицейската лична защита. София 1000, бул. В. Левски № 75, Спорт и наука, из. бр. 1/2014, с. 129
2. Сашо Йорданов. Тенденции за подобряване на бойно-приложната подготовка на военнослужещите от служба „Военна полиция“. София 1000, бул. В. Левски № 75, Спорт и наука, из. бр. 1/2014.
3. Сашо Йорданов. Значение на интересите и мотивацията на военнослужещи от рота „Военна полиция“ за мисии зад граница към заниманията с ръкопашен бой и физическа подготовка. В. Търново Национален военен университет „Васил Левски“. Сб. Юб. н. к. „100 г. авиационно образование в България“, 2014, с. 275–281.
4. Сашо Йорданов. Способности и обучение по физическа подготовка и ръкопашен бой на военнослужещи от рота за мисии зад граница. Спорт и Наука. НСА, изв. бр. 5/ 2014, с. 259–265. ISSN 1310-3393.
5. Сашо Йорданов. Формиране на физическа готовност за самозащита на младежи при агресивно нападение. Спорт и Наука. НСА, изв. бр. 3/ 2015, с. 27–33
6. Сашо Йорданов. Изследване ефективността на бойно-приложните техники при студенти от НСА, специалност треньор по БПФПС в МВР и БА. Спорт и Наука. НСА, изв. бр. 3/ 2015, с. 63–68. ISSN 1310-3393.
7. Сашо Йорданов. Специфични механизми за защита при трениращи бойни изкуства. Сб. Н.Д. Аспекти на съвременната подготовка във ФВ и спорта, НСАПРЕС. София, 2015.

8. Сашо Йорданов. Ефективност на програма и методика за обучение по бойно-приложни техники на военнослужещите от служба „Военна полиция“. Сб. Н.Д. Аспекти на съвременната подготовка във ФВ и спорта, НСА ПРЕС. София, 2015.
9. Сашо Йорданов. Теоретични основи на самозащитата при нападение. Сб. Н.Д. Научно-приложни изследвания във ФВ и спорта, НСА ПРЕС. София, 2015.
10. Сашо Йорданов. Особености на обучението по ръкопашен бой във въоръжените сили. Сб. Н.Д. Научно-приложни изследвания във ФВ и спорта, НСА ПРЕС. София, 2015.
11. Сашо Йорданов. Изследване мнението на военните полицаи към физическата подготовка и обучението по бойно-приложни техники. Научни трудове. Том 54, серия 8.2 ФВ и спорт, РУ „Ангел Кънчев“, Русе, 2015.
12. Сашо Йорданов. Отбранителна тактика за самозащита при рискови ситуации. Спорт и сигурност, доклади от Четвърта научна конференция, 18 – 19 май. НСА Прес, ISSN:2367-914X, София, 2016.

Публикации в съавторство – 7:

1. Йорданов, С., Н. Иванчев. Психически механизми и физически възприятия за самозащита при единоборства. Сп. Н. НСА Изв. бр. 5/ 2014, с. 100–106. ISSN 1310 -3393.
2. Панчев, С., М. Коляндова. Актуални проблеми на обучението по физическа подготовка и ръкопашен бой в БА И МВР. София 1000, бул. В. Левски № 75, Спорт и наука, изв. бр. 4/2012.
3. Маринов, Т., Т. Джафари, С. Йорданов. Техническа готовност на учениците за оцеляване в екстремални условия. София, НСА ПРЕС, 2014, с. 52–59. ISBN 978-954-718-385-8
4. Ваня Цолова, Сашо Йорданов, Поля Борисова, Луиза Тодорова. Изследване на силовите възможности на жени, практикуващи йога. Сб. НД, Влияние на йога върху психиката, физическите качества и здравето. НСА Прес, София, 2016.

5. Коляндова, М., Сашо Йорданов. Изисквания за сигурност на спортните обекти. Сп. Н. НСА Изв. бр. 5/ 2014, с. 330–333. ISSN 1310-3393.
6. Красимир Петков, Сашо Йорданов. Ретроспективен анализ на научната дейност и дейността на специалността Спорт и сигурност в катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички” към НСА „Васил Левски”. Спорт и сигурност, доклади от Четвърта научна конференция, 18–19 май. НСА Прес. ISSN:2367-914X, София, 2016.
7. Пламен Дочевски, Сашо Йорданов. Технически изисквания за безопасност при организиране на футболни прояви по правилата на Международната федерация на футболните асоциации – ФИФА. Спорт и сигурност, доклади от Четвърта научна конференция, 18–19 май. НСА Прес. ISSN:2367-914X, София, 2016.

Показателно за качеството на публицистичната дейност на гл. ас. Сашо Йорданов, доктор, е отличният прием на статиите и монографията сред студентите от НСА.

Като преподавател и изследовател гл. ас. Сашо Йорданов, доктор, наблюдава, изследва и експериментира в много области на спортната наука, като същност и място на спорта полицейската лична защита, формиране на физическа готовност за самозащита на младежи при агресивно нападение, теоретични основи на самозащитата при нападение, отбранителна тактика за самозащита при рискови ситуации и др. Основната цел в неговата научноизследователска и преподавателска дейност е осветляването на съвременно научно равнище на обучението в МВР и БА като начин за подготовка на съвременния служител.

За участието си в конкурса за „Доцент” гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, представя за рецензиране общо 22 научни труда. В приложения списък са включени: монография (1), публикации в чуждестранни издания – 2; самостоятелни публикации – 12; публикации в съавторство – 7. Като цяло, научната продукция на кандидата е тематично свързана с широк спектър спортнопедагогически аспекти на обучението, учебно-тренировъчния и спортносъстезателния процес на национално и международно равнище.

В монографията „Формиране на адекватна готовност при военния полицаи за самозащита“, София, НСА ПРЭС, ISBN 978-954-718-436-7.

2016, авторът прилага новаторски и иновационен подход при изграждането на система за оценяване на резултатите за формиране на адекватна готовност при военния полицаи за самозащита. В структурата и съдържанието на труда е разкрита спецификата на видовете съвременни форми за оценяване на резултатите за адекватна готовност. В тази връзка са разработени различните варианти за реализиране на новата система за самозащита. Трудът има потенциални и непреходни възможности да бъде приложен в системата на различните институции за сигурност у нас. В монографичния труд за първи път е систематизирана и представена концепция за формиране на готовност за оцеляване на военните полицаи във високо рискови ситуации при изпълнение на функционалните си задължения. Дава се концепция за физическо оцеляване и са изтъкнати значението, ролята и мястото на физическата подготовка и различните автентични източни бойни изкуства, които стоят в основата за постигането на тази цел. Разширени са историческите справки за различните етапи от възникването на служба „Военна полиция“ до наши дни и перспективи за развитие на службата до 2020 г. Анализират се професионалната дейност на служителите от МВР и на военните полицаи. Извеждат се основните компоненти на подготовката и се създава управленски модел с определена структура и конкретни функции за физическата и бойно-приложната им подготовка. Дадени са методически указания на модела за подготовка, разделени в две части: „Структура на готовността за самозащита“ и „Методика за формиране на адекватна готовност за самозащита“. В първата част се разкрива структурата на готовността за самозащита, която е изградена от психическа, физическа, техническа и тактическа готовност. Във втората част се посочват особеностите на методиката за формиране на адекватна готовност за самозащита. Предлагат се ефективни методи за формиране на психическа, физическа, техническа и тактическа готовност за самозащита. Голяма част от методите са нови и за пръв път се предлагат в бойно-приложната подготовка на военните полицаи.

Детайлното разглеждане на останалите научните публикации – общо 21 бр., е разпределено, както следва:

- В научни списания и форуми в чужбина – 2 бр.;
- Научни публикации в български научни списания – 13 бр.;
- В сборници от научни форуми с международно участие – 5 бр.;
- В сборници от национални научни форуми – 2 бр.

Общо цитиранията на гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, са 20, от които 1 в чужбина, 1 в методическо ръководство, 1 в летопис, 2 в дисертации („доктор“), 3 в Д.Р. и 12 в статии от научни списания.

Научноизследователската му дейност е насочена към разкриване на възможности за усъвършенстване на физическата и бойно-приложната подготовка на служителите от институциите за сигурност и отбрана.

Чрез трудовете с номера [1, 6, 8, 12 и 15] се обогатява теорията на ситуациите. Високо рисковите ситуации се разглеждат като особен вид екстремални ситуации – стадии в развитието на дадената ситуация, при която трябва да се взимат бързи и точни решения, да се предприемат активни действия за определен период от време. Изведени са основните фактори на рисковите ситуации – трудност и опасност. Разкрита е тяхната същност. Изяснени са интегралните им функции: на опасността – рискът, на трудността – усилието.

В обобщение на теоретичните анализи по проблема се стига до заключението, че екстремалните ситуации могат да бъдат разглеждани като комплекс от трудни и опасни условия на средата, които изискват предприемане на активни действия от служителите, попаднали в тях. Общата черта помежду им е високата степен на опасност и трудност, рисковете за полицаите, внезапността и промяната на ситуациите при отсъствие на време.

През теорията на екстремалните ситуации се разглежда и самоотбраната [2, 4, 7, 9 и 13]. Тя е особен вид екстремална ситуация, която се представя като комплекс от условия на средата, изискващи активни действия. Глобален фактор на тази ситуация е опасността за живота и здравето на служителите от законоприлагащите институции.

На основата на задълбочени теоретични анализи и обобщения се разширяват теоретичните основи на оцеляването [17 и 18]. Извеждат се основните способстващи и възпрепятстващи фактори на оцеляването на човека в различните рискови ситуации.

Обогатена е теорията, свързана със същността на готовността за оцеляване в рискови ситуации, чиято адекватност и ефективност се определя от психическата, физическата, техническата и тактическата готовност за оцеляване [16 и 17]. Представени са възможности за формиране на адекватна готовност за оцеляване чрез специфични средства и методи на психическата, физическата, техническата и тактическата подготовка [1, 7, 8 и 10].

Проучени са физическата и бойно-приложната подготовка на служителите от правоохранителните институции [4, 5, 6 и 7]. Проучена и изследвана е тази подготовка и при младежи и студенти от НСА „Васил Левски“ [8 и 9].

Установява се, че автентичните източни бойни изкуства в техния боен вариант без ограниченията на спортните правилници са в основата на методиката за бойна подготовка на служителите на реда [3 и 6].

Разгледана е бойната подготовка на военните и полицаите от страни – членки на НАТО [1]. Установява се: че на съвременния етап в развитие на МВР и БА се отделя особено внимание на физическата и бойно-приложната подготовка на служителите, която включва: умения по „Полицейска лична защита“, „Стрелкова подготовка“, „Специална полицейска тактика“ и др. Особено важно значение има обучението по лична защита, тъй като при изпълнение на задачи в оперативните дейности, особено когато не могат да бъдат използвани оръжия, е необходимо служителите да умеят да прилагат умело и ефективно техниките на ръкопашния бой [1, 2, 5, 7 и 11].

Създаден, експериментиран и внедрен в практиката е надежден модел за специализирана подготовка на служители от сектора за сигурност и оцеляването им при изпълнение на служебните им задължения. Чрез този модел за първи път се провежда обучение на военнослужещи от роти за мисии зад граница [1, 2, 6 и 7]. Моделът включва следните модули: осигуряване на знания, свързани с предварителната подготовка за действия в рискови ситуации; осигуряване на знания и изграждане на приложни двигателни умения и навици у военнослужещите за адекватни действия по време на възникнала екстремална ситуация; физическа подготовка на военнослужещите за ефективното реализиране на усвоените действия за оцеляване. Моделът е обогатен и се експериментира в служба „Военна полиция“.

На базата на проучените разработки към настоящия момент е формирана определена структура на системата за физическа подготовка във въоръжените сили на Република България. Компоненти, които са взаимосвързани и взаимно си влияят [1].

Създаден е модел за обучение по лична защита и комплекс упражнения, създадени и подбрани в резултат на дългогодишен практически опит [9]. Методиката е изградена на основата на дългогодишен опит както в различните автентични източни бойни

изкуства, така и в педагогиката, психологията, оперативната дейност и не на последно място, опитност в реални ситуации от практиката. Обучението е съобразено с учебните планове и програми за обучение по съответната специалност на студенти в НСА „Васил Левски“. Обучението по лична защита е насочено към студентите от НСА, намиращи реализация в службите за сигурност и отбрана. Изработени са примерни комплекси от учебно-бойни схватки за оптимизиране на подготовка по лична защита.

Комбинациите от бойни упражнения се използват за усъвършенстване на заучените техники и приложението им в усложнена динамична обстановка, а впоследствие могат да се използват и за проверка на практическите знания и умения. Получените резултати са обработени с помощта на математико-статистически метод, което дава възможност да се установи ефективността на комплексите от учебно-бойните упражнения и да се проследи върху кои отделни техники се отразяват положително.

Заклучение

Изведените множество заключения за многостранната спортно-педагогическа, преподавателска и ръководна дейност на гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, обобщено могат да се синтезират някои основни изводи и приноси на осъществената от него работа.

1. Кандидатът за „Доцент“ е изграден, притежаващ висока професионална подготовка, преподавател, ръководител, научен работник и специалист в своята област. Постигнатите спортни резултати са с висок авторитет и обществена значимост у нас.

2. Научната му продукция представлява комплекс от теоретични и научно-приложни публикации по съвременна тематика за развитието на спортната наука.

3. Налице е продължителна професионална работа на кандидата и такава със студенти на Академията.

Процедурата за избор на кандидат за „Доцент“, проведена в НСА „Васил Левски“, е в съответствие с изискванията на: Закона за развитието на академичния състав в Република България; Правилника за неговото приложение и Правилника на НСА „Васил Левски“ за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности. Необходимите и изискуеми от закона документи за конкурса на кандидата са коректно, детайлно и прецизно представени.

Обобщеният анализ и високата оценка на преподавателската и научната дейност на гл. ас. Сашо Панчев Йорданов, доктор, личните ми контакти и положителни оценки за неговите професионални качества ми дават основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да му присъди академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, специалност „Бойно-приложна физическа подготовка и спорт в МВР и БА“.

27.06.2016 г.
София

Рецензент:
Проф. Красимир Лазаров Петков, доктор